

BELEIDSPLAN

Stichting Hulp Oekraïne Veenendaal

Veenendaal, 12 april 2022

Inhoudsopgave

1	Aanleiding Stichting Hulp Oekraïne Veenendaal.....	3
2	Lengte en geldigheidsduur	3
3	Visie en missie	4
4	Ambities	4
4.1	Belangrijkste Activiteiten.....	4
4.2	Baten van de stichting	5
4.3	Bestuur, personeel en organisatie	5
5	Sterkten en zwakten.....	6
6	Doelen en stappen	6
6.1	Stichting, beleidsplan en website onder de aandacht brengen	6
6.2	Zorgdragen voor een goed en transparant beheer van de middelen	7
6.3	Zorgen voor continuïteit van de stichting	7
7	Bijlage 1 Achtergrond van de oorlog	8

1 Aanleiding Stichting Hulp Oekraïne Veenendaal

Op 24 Februari 2022 start president Poetin van Rusland de oorlog met Oekraïne. Het is moeilijk te begrijpen waarom Poetin deze oorlog is gestart. Het Belgische journalistieke platform 'De Morgen' schreef hiervoor een goed achtergrond artikel welke wij hechten aan dit beleidsplan. Oekraïners zijn massaal op de vlucht geslagen. Op 16 maart 2022 waren bijna 2 miljoen mensen op de vlucht binnen Oekraïne en waren er al 3 miljoen mensen gevlucht uit Oekraïne. Bijna 2 miljoen vluchtte naar buurland Polen.

Op vrijdag 4 maart 2022, in de week na het uitbreken van de oorlog, gaat een noodkreet uit in de buurtapp van 't Goeie Spoor in Veenendaal: 'mijn Oekraïense vrienden zijn in gevaar, wie kan ze opvangen?'. Het zijn vooral vrouwen met kinderen, die hun man moeten achterlaten. President Zelensky van Oekraïne voert het beleid dat mannen tot 60 jaar verplicht in het land moeten blijven om te helpen met vechten.

De wijk 't Goeie Spoor bedenkt zich geen moment en wil helpen. Meerdere locaties bieden zich aan voor woonruimte, mensen helpen met spullen sjouwen, inrichten, boodschappen, bedden en ga zo maar door. Dat is de start geweest van deze stichting. Inmiddels draagt stichting SHOV zorg voor 6 locaties (5 in Veenendaal en 1 in Ederveen) en 30 vluchtelingen. Op vrijdag 8 april 2022 maakt de Veenendaalse Burgemeester Kats bekend dat er inmiddels zo'n 100 Oekraïners geregistreerd zijn in Veenendaal.

2 Lengte en geldigheidsduur

SHOV is nodig zo lang als opvang van en hulp aan vluchtelingen uit Oekraïne noodzakelijk is als gevolg en nasleep van de oorlog. Dit beleidsplan richt zich op het eerste jaar van de stichting met een doorkijkje naar het tweede jaar.

3 Visie en missie

De missie van SHO V is om hulp en steun te bieden aan, en het opvangen van, mensen die de oorlog in Oekraïne zijn ontvlucht en hun weg naar Veenendaal hebben gevonden. De stichting biedt hulp aan vluchtelingen uit de Oekraïne binnen de regio Veenendaal en in andere plaatsen gevestigd binnen Nederland. Dit doen wij met vrijwilligers uit de lokale gemeenschap en donateurs/sponsors die onze visie en missie steunen.

4 Ambities

De stichting heeft de ambitie om gedurende de lengte en de nasleep van de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne zorg te dragen voor ca 6 locaties waar ruimte is voor ca 30 vluchtelingen. Het is onze ambitie om vluchtelingen te helpen bij het hebben van een veilige woonomgeving en het opbouwen van een (tijdelijk) zelfstandig bestaan in de Nederlandse maatschappij en/of ondersteuning te bieden bij de terugkeer naar Oekraïne.

4.1 Belangrijkste Activiteiten

De belangrijkste activiteiten van de stichting zijn:

- Zorgdragen voor veilige en fijne woonomgeving/huisvesting;
- Helpen bij de taal en inburgering;
- Werk zoeken binnen de lokale gemeenschap;
- Het leveren van levensmiddelen die niet aangeboden worden door de gemeente/voedselbank;
- Verbindingen leggen die nodig zijn voor het hebben van een (tijdelijk) zelfstandig bestaan in Veenendaal en omstreken;
- Zorgen voor de afleiding van traumatische oorlogservaringen en de integratie in de gemeenschap door de organisatie van uitjes en leuke activiteiten;
- Ondersteuning bij repatriëring naar Oekraïne wanneer dit nodig blijkt.

4.2 Baten van de stichting

Het is onze ambitie om voor het eerste jaar tussen de 100.000 en 150.000 euro op te halen. Aanvullend op de toelage van de gemeente voor de vluchtelingen is minimaal 600 euro per persoon per kwartaal nodig. Voor 30 vluchtelingen komt dat neer op ca 72.000 euro voor een jaar. We willen zorgdragen dat wij dekking hebben voor minimaal twee jaar zodat wij de locaties kunnen aanhouden en 30 vluchtelingen voor een redelijke periode kunnen helpen. Er zijn verschillende particulieren en bedrijven die hebben aangegeven te willen helpen bij de financiering van deze stichting. Omdat wij bang zijn dat het momentum afneemt willen we met name het eerste jaar voldoende donaties en sponsors werven zodat wij het kunnen uitsmeren over twee jaar. Een begroting voor 2022/2023 wordt aangehecht aan dit plan.

4.3 Bestuur, personeel en organisatie

Het bestuur is een driekoppig team bestaande uit Annemiek van den Brink (voorzitter), John van de Peppel (penningmeester) en Jan Willem de Groot (secretaris). Het bestuur is onbezoldigd. Actief betrokken zijn de beheerders van de locaties en bewoners van de wijk 't Goeie Spoor. De stichting heeft geen personeel in dienst en werkt met vrijwilligers. Bij toekenningen van grotere donaties moet er mogelijk gedacht worden om iemand aan te trekken die zorgt voor het goede contact met de donateur/sponsor, het coördineren van vrijwilligerswerk, contact en begeleiden met potentiële werkgevers, structureel onderhoud van de website, het brengen van boodschappen en toetsen bij de vluchtelingen wat nodig is om de noodopvang zo veilig en goed mogelijk te houden. Er zijn verschillende mensen betrokken bij de stichting die hier reeds ervaring mee hebben.

5 Sterkten en zwakten

Sterkten: Het bestuur en het kernteam heeft een sterk netwerk in Veenendaal en de regio. De stichting is slagvaardig en kan snel schakelen bij nieuwe situaties. Ook de lokale gemeenschap is erg behulpzaam en betrokken.

Zwakten: Het is een initiatief dat vooralsnog staat met onbezoldigde vrijwilligers die het naast hun werk doen. Ook zijn wij bang dat de aandacht van donateurs/sponsors afneemt en dat de vluchtelingen wél voor langere tijd hulp nodig hebben.

6 Doelen en stappen

6.1 Stichting, beleidsplan en website onder de aandacht brengen

De eerste drie maanden van de stichting staan vooral in het teken van de werving van voldoende middelen. De stichting heeft geen winst oogmerk. Er zijn verschillende toezeggingen gedaan voor donaties, maar de stichting had nog geen ANBI status en bankrekeningnummer. Nu de statuten er zijn en het bankrekeningnummer er is kunnen wij eindelijk aan de slag om deze giften te verzamelen en nuttig in te zetten.

Dit gaan wij doen door:

- 1) persoonlijke gesprekken met bedrijven en particulieren;
- 2) onder de aandacht brengen van de website bij de diverse appgroepen;
- 3) de publicatie van het beleidsplan

6.2 Zorgdragen voor een goed en transparant beheer van de middelen

Per locatie is het verschillend wat er voor nodig is om de vluchtelingen een fijn en veilig verblijf te geven. Bij alle locaties draagt de stichting zorg voor de maandelijkse gas/water/licht kosten en geeft de stichting structureel levensmiddelen die niet worden aangeboden door de gemeente/voedselbank. Bij sommige locaties moet er een huurcontract worden afgesloten. Iedere geïnteresseerde kan inzicht krijgen in wat de stichting financiert door de publicatie van de begroting en jaarcijfers op de website.

6.3 Zorgen voor continuïteit van de stichting

Omdat de stichting nieuw is zal er vooral in het eerste jaar goed gemonitord moeten worden waar er eventueel bijgestuurd moet worden. Het bestuur is hierin ervaren en kan hier goed mee overweg. Zij zorgen voor de continuïteit van de stichting door:

- 1) Vrijwilligers, de lokale gemeenschap en donateurs/sponsors betrokken te houden door kleine voortgangsrapportages op de website;
- 2) Actieve betrokkenheid bij een goed beheer van de locaties en zorgen dat de lokale gemeenschap dit blijft omarmen dan wel accepteren;
- 3) Transparant en goed financieel beheer;
- 4) Werving van financiering en regelmatig bij elkaar te komen om de financieringsbronnen te monitoren. En te kijken of aanvullende activiteiten nodig zijn voor het aantrekken van donateurs/sponsors;
- 5) Gedurende het eerste jaar wordt een plan gemaakt voor het tweede jaar;
- 6) Donateurs die dat willen kunnen zich op de website profileren;
- 7) Het bestuur onderzoekt op welke wijze vluchtelingen die terugkeren naar Oekraïne door de stichting geholpen kunnen worden.

7 Bijlage 1 **Achtergrond van de oorlog**

Om de context van de oorlog te begrijpen is er kennis nodig van de geschiedenis. De dag na het uitbreken van de oorlog schreef het Belgische journalistieke platform 'de Morgen' hier een achtergrond artikel over. Let wel dat de gebeurtenissen die daarna hebben plaatsgevonden niet zijn meegenomen in dit artikel.

Bron: [Waarom voert Rusland oorlog met Oekraïne? Dit zijn de achtergronden \(demorgen.be\)](https://demorgen.be/achtergrond/waarom-voert-rusland-oorlog-met-oeckraïne-dit-zijn-de-achtergronden/)

Wat zijn de historische banden tussen Oekraïne en Rusland?

Die gaan ver terug. De voorvaderen van Oekraïners, Russen en Wit-Russen woonden van de 9de tot de 13de eeuw samen in de Kievse Roes, een grootvorstendom. Een Mongoolse invasie maakte een eind aan die eenheid. Oekraïne ging daarna in stukjes door de handen van tal van machten, waaronder de Pools-Litouwse Gemenebest, het Ottomaanse Rijk, Oostenrijk-Hongarije en het Russische Rijk.

De eerste keer dat Oekraïners de onafhankelijkheid uitriepen, was in 1918, kort na de Russische Revolutie. Die onafhankelijkheid hield niet lang stand en Oekraïne werd opgenomen in de Sovjet-Unie, als de Oekraïense Socialistische Sovjetrepubliek. Die kreeg na de Tweede Wereldoorlog vrijwel dezelfde grenzen als het huidige Oekraïne. Sovjetleider Chroesjtsjov hevelde het schiereiland de Krim in 1954 over van de Russische Sovjetrepubliek naar de Oekraïense Sovjetrepubliek.

Oekraïne leed zwaar in de periode van de Sovjet-Unie. Toen Oekraïense boeren de collectivisatie van de landbouwgrond tegenwerkten, strafte Josef Stalin Oekraïne door bewust een hongersnood op te wekken. Miljoenen Oekraïners kwamen om.

Oekraïne is onafhankelijk sinds 1991. In dat jaar stemde 90 procent van de bevolking voor afscheiding van de Sovjet-Unie.

Hoe zit het met de taal?

Er is één officiële taal in Oekraïne: het Oekraïens. De taal is verwant aan het Russisch, maar verschilt aanzienlijk. Vergelijk het met het verschil tussen Duits en Nederlands.

Door de geschiedenis in het Russische Rijk en de Sovjet-Unie beheersen de meeste Oekraïners ook Russisch. Moskou probeerde de Oekraïners te Russificeren door het Oekraïens te onderdrukken en Russisch op te leggen. Zo was het voor Oekraïense schrijvers gevaarlijk om in hun eigen taal te publiceren.

De huidige regering promoot het Oekraïens met een taalwet uit 2019. Die maakt het Oekraïens de verplichte voertaal op scholen en dwingt tv- en radiozenders om voornamelijk in het Oekraïens uit te zenden.

Ruim driekwart van de bevolking geeft in peilingen Oekraïens op als eerste taal. Voor 20 procent is Russisch de eerste taal. Russisch heeft nog steeds de overhand in het oosten en zuiden van Oekraïne.

Waarom is Oekraïne zo belangrijk voor president Poetin?

Poetin heeft het uiteenvallen van de Sovjet-Unie vaak omschreven als “de grootste tragedie van de twintigste eeuw”. Het was waarschijnlijk ook de grootste tragedie in zijn eigen leven.

Er kwam een eind aan zijn carrière als KGB-spion in Oost-Duitsland, waar hij volgens het nieuwe boek *Putin's People*, geschreven door onderzoeksjournalist Catherine Belton, waarschijnlijk betrokken was bij moordaanslagen van de Stasi, de geheime Oost-Duitse politie. Terwijl het Westen de overwinning in de Koude Oorlog vierde, moest Poetin naar eigen zeggen de eindjes aan elkaar knopen als taxichauffeur.

Wat Poetin betreft zijn voormalige Sovjetrepublieken nog steeds ondergeschikt aan Moskou. Hij vindt dat de landen behoren tot de Russische invloedssfeer, of ze dat nu willen of niet.

Dat geldt het sterkst voor de Slavische buurlanden Wit-Rusland en Oekraïne. Poetin wijst op de gedeelde geschiedenis in de Kievse Roes om het bestaan van de Oekraïense natie te ontkennen. Hij zei in 2013 voor het eerst in het openbaar dat Russen en Oekraïners “een en hetzelfde volk” zijn. Bij de annexatie van de Krim, in 2014, omschreef hij Kiev als “de moeder van Russische steden”. “Het oude Roes is onze gemeenschappelijke bron en we kunnen niet zonder elkaar leven”, aldus Poetin.

Voor de Russische president is het onacceptabel dat Oekraïne of Wit-Rusland zich van Rusland afkeert en voor democratie kiest. In 2020 hield Poetin de Wit-Russische dictator Aleksandr Loekasjenko overeind tijdens maandenlange vreedzame demonstraties tegen opzichtige verkiezingsfraude. Sindsdien trekt Poetin Belarus steeds dichter naar Rusland toe.

Nadat Poetin in 2022 ook in Kazachstan ingegrepen had tegen demonstranten, zei hij de regio rondom Rusland altijd te zullen beschermen tegen ‘kleurenrevoluties’, doelend op democratische omwentelingen.

Hoe zijn Oekraïne en Rusland in conflict met elkaar geraakt?

Dat begon met een revolutie in Oekraïne. De Oekraïense bevolking ging in 2013 en 2014 maandenlang de straat op uit protest tegen de pro-Russische president Viktor Janoekovitsj. Die was gezwicht voor druk uit het Kremlin om af te zien van de ondertekening van een associatieverdrag met de Europese Unie. De demonstranten eisten een pro-Europese koers.

De revolutie liep uit op geweld tussen ordetroepen en demonstranten, waarbij meer dan 100 mensen omkwamen. Janoekovitsj vluchtte naar Rusland.

Poetin greep dat moment aan om de Krim in te nemen. Russische soldaten zonder insignes op hun uniform – ‘groene mannetjes’ – veroverden de Krim zonder een schot te lossen. De groene mannetjes verschenen ook in Oost-Oekraïne. Ze ontketenden er een oorlog en riepen twee separatistenstaatjes uit, de Donetsk Volksrepubliek en de Loehansk Volksrepubliek. Tijdens de oorlog schoten de separatisten met een Russische Boek-raket passagiersvliegtuig MH17 uit de lucht, waarbij 298 inzittenden omkwamen.

De frontlinie van de oorlog is sinds 2015 grotendeels onveranderd, maar een staakt-het-vuren werd voortdurend geschonden. Ongeveer 13.000 mensen zijn omgekomen in de oorlog. Er is veel bewijs dat Rusland de separatisten bewapent en aanstuurt. Het Kremlin ontkent dat.

De annexatie en oorlog hebben NAVO-toetreding vrijwel onmogelijk gemaakt voor Oekraïne: de NAVO laat geen landen toe met gewapende conflicten op het eigen grondgebied. Georgië en Moldavië zitten in een vergelijkbare situatie: ook daar heeft Rusland troepen gelegerd tegen de wil van die landen.

Waarom escaleert het conflict nu?

In het voorjaar van 2021 verzamelde Rusland volgens westerse inlichtingendiensten ongeveer 100.000 soldaten aan de grens met Oekraïne. Rusland sprak van oefeningen en trok een deel van de soldaten naar eigen zeggen weer terug.

Maar in het najaar waarschuwden Amerikaanse inlichtingendiensten dat Rusland een groot deel van de soldaten niet had teruggetrokken en bezig was met een nieuwe troepenopbouw.

Rusland ontkende aanvalsplannen, maar kwam wel met een heel pakket aan veiligheidseisen. Op 17 december 2021 stelde Rusland een ultimatum aan de VS en de NAVO. President Poetin dreigde met “militair-technische maatregelen” als de NAVO zich niet zou terugtrekken uit Polen en de Baltische landen. Ook eiste hij een schriftelijke toezegging van de VS en de NAVO dat voormalige Sovjetrepublieken, zoals Oekraïne, nooit lid mogen worden van het westerse bondgenootschap. De VS en de NAVO wezen die eisen af, maar wilden wel onderhandelen over kernwapenbeheersing en beperkingen aan militaire oefeningen.

De Amerikaanse president Biden zei in januari 2022 te denken dat Poetin Oekraïne zou binnenvallen. Op 21 februari kondigde Poetin aan dat hij de twee separatistengebieden in het oosten van Oekraïne, Donetsk en Loehansk, zou erkennen als zijnde onafhankelijk. In de toespraak liet Poetin er geen twijfel meer over bestaan: hierbij zou het niet blijven, Oekraïne behoort bij Rusland. Drie dagen later, op 24 februari, volgde een militaire aanval op doelen in het hele land.

Wat wil de Oekraïense bevolking?

Een groeiende meerderheid van de 45 miljoen Oekraïners is voorstander van aansluiting bij westerse bondgenootschappen. Uit onderzoek van het sociologisch instituut Kiis blijkt dat 59 procent van de bevolking aansluiting wil bij de NAVO, 28 procent is tegen. Voor aansluiting bij de EU is nog meer steun.

De prowesterse houding neemt toe in Oekraïne. Bij het begin van het conflict met Rusland, in 2014, was een minderheid nog voor NAVO-aansluiting.

Wel zijn er regionale verschillen: in het Oekraïenstalige westen is meer steun voor aansluiting bij westerse bondgenootschappen dan in het Russischtalige oosten. Maar peilingen tonen dat ook in oostelijke provincies de steun toeneemt voor een westerse koers.

Wat is er waar van Poetins bewering dat westerse landen beloofd hebben dat de NAVO zich niet oostwaarts zou uitbreiden?

Sinds de Sovjet-Unie heeft de Navo zich uitgebreid naar Oost-Europa en de Baltische landen. Zeven van de acht voormalige leden van het Warschaupact zijn nu NAVO-lid.

Volgens Poetin heeft het Westen daarmee een belofte gebroken. Eind 2021, op zijn jaarlijkse persconferentie, zei Poetin: “‘Geen inch naar het oosten’, zeiden ze tegen ons in de jaren negentig. En wat? Ze hebben vals gespeeld, ze hebben ons gewoon brutaal bedrogen.”

Er zijn hele boeken geschreven over de inch (2,54 centimeter), zoals *Not One Inch* van historica Mary Elise Sarotte. Daaruit blijkt dat er na de val van de Berlijnse Muur inderdaad tussen westerse leiders en Sovjetleiders is gesproken over een verbod op

NAVO-uitbreiding. James Baker, toenmalig Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, vroeg in 1990 aan Gorbatsjov of de Sovjet-leider garanties wilde dat de NAVO “geen inch oostwaarts” zou opschuiven. Gorbatsjov zei later dat Bakers suggestie de weg vrijmaakte voor een compromis over Duitse eenwording.

Maar er is nooit een schriftelijke afspraak over gemaakt. Dat komt grotendeels doordat Bakers baas, de Amerikaanse president Bush, fel tegenstander was van een dergelijke afspraak. Het uiteindelijke verdrag over de Duitse eenwording, ook ondertekend door de Sovjet-Unie, gaf Duitsland de mogelijkheid om lid te worden van de NAVO en stelde geen limieten aan verdere NAVO-uitbreiding.

Heeft Rusland schriftelijk beloofd om Oekraïne nooit aan te vallen?

Ja. Oekraïne was na de onafhankelijkheid een militaire grootmacht met kernwapens uit de Sovjet-Unie. Oekraïne gaf die kernwapens op met de ondertekening van het Boedapest Memorandum in 1994, waarbij Oekraïne in ruil veiligheids garanties kreeg van Rusland, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

De belangrijkste garantie, die twintig jaar later geschonden zou worden door Rusland: “onthouding van dreiging met of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van Oekraïne”.

Ook in 1997 beloofde Rusland, via een vriendschapsverdrag met Oekraïne, de grenzen van het buurland niet te schenden.

Hoe sterk is het Oekraïense leger?

Sterker dan in 2014, toen het Oekraïense leger onder de voet werd gelopen door het Russische leger. De Krim ging verloren zonder een schot te lossen. In Oost-Oekraïne vochten Oekraïense soldaten op gymschoenen en zonder kogelwerende vesten.

De aanvallen hebben de Oekraïense regering wakker geschud. Stonden er in 2014 volgens de toenmalige defensie-minister slechts 6 duizend soldaten gevechtsklaar, nu zijn het er 150 duizend. De defensie-uitgaven zijn meer dan verdubbeld. Oude tanks zijn opgeknapt, nieuwe wapensystemen worden aangeschaft. Op 1 februari 2022 kondigde president Zelenski aan dat het Oekraïense leger de komende drie jaar uitgebreid wordt met nog eens 100 duizend soldaten.

Maar Oekraïne is kansloos in een krachtmeting met kernmacht Rusland. Rusland heeft vier keer meer soldaten dan Oekraïne. Het verschil is nog groter in de lucht en op zee. Terwijl Rusland 1.160 gevechtsvliegtuigen heeft, moet Oekraïne het stellen met 125.